

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

LSVb
Postbus 1335
3500 BH Utrecht

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1463219

Uw brief van
18 oktober 2018

Uw referentie
2018D49230

Datum 21 december 2018

Betreft Reactie brief landelijke studentenvakbond (LSVb)

Op 18 oktober jl. heeft de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap mij een brief doorgestuurd afkomstig van uw organisatie en mede namens diverse studentenorganisaties, -raden en -vakbonden. In deze brief geef ik mijn reactie op de punten die worden aangehaald in de brief.

In uw brief wordt aangegeven dat er sprake is van een langdurig dalende trend van financiering per student in het wetenschappelijk onderwijs. Daarbij verwijst u naar cijfers op de website van de Vereniging Nederlandse Universiteiten (VSNU). Samenvattend vraagt u mij om de doelmatigheidskorting uit het Regeerakkoord te schrappen en om extra investeringen in het wetenschappelijk onderwijs, zodanig dat de rijksbijdrage per student structureel op een hoger niveau komt.

Op meerdere momenten heb ik in brieven, Kamerdebatten, het wetgevingsoverleg over de begrotingsbehandeling, schriftelijke antwoorden Kamervragen over de begroting en tijdens de begrotingsbehandeling mijn visie over dit onderwerp geïllustreerd. Hieronder ga ik daarom kort op alle punten in.

Onderwijsbijdrage per student in het hoger onderwijs

Er zit verschil in hoe de VSNU en OCW kijken naar de onderwijsbijdrage per student. De rijksbijdrage is bestemd voor de uitvoering van taken op het terrein van onderwijs, onderzoek en kennisbenutting. De rijksbijdrage bestaat uit een onderwijsdeel en een onderzoekdeel. In het wo is het onderzoekdeel circa 50%. Het hbo heeft in verhouding een relatief beperkte omvang van circa 2,6% onderzoeksmiddelen (ontwerp en ontwikkeling). Het onderwijsdeel wordt jaarlijks gecorrigeerd voor de studentenontwikkeling, het onderzoekdeel niet.

De VSNU kijkt naar de trend van de totale bekostiging (onderwijsdeel plus onderzoekdeel). Als je op die manier naar de bijdrage per student kijkt dan is deze bijdrage gedaald door de groei van het aantal studenten. Echter sinds 2000 is afgesproken dat het onderzoekdeel niet behoort mee te groeien of dalen met het aantal studenten. Het budget voor onderzoek blijft daardoor stabiel en universiteiten kunnen hier op rekenen. Sterker nog in de afgelopen jaren en tijdens deze kabinetsperiode wordt geïnvesteerd in onderzoek.

Zoals ook meermaals aangegeven is het budget voor onderwijs fors gegroeid. De investeringen in het studievoorschot zorgen ervoor dat de onderwijsbijdrage per student in de komende jaren fors stijgt. In de factsheet in de bijlage bij deze brief ziet u de cijfers zoals deze zijn gepresenteerd in de begroting 2019.

Onze referentie
1463219

Voor meer informatie over de onderwijsbijdrage per student verwijs ik u naar de brief van 24 mei 2017 over de Bekostigingssystematiek hoger onderwijs.

Investeringen in het hoger onderwijs

Tijdens de begrotingsbehandeling heb ik laten zien dat er de komende jaren wordt geïnvesteerd in het hoger onderwijs. In 2019 wordt er € 622 miljoen geïnvesteerd in onderzoek, studievoorschot en halvering collegegeld tegenover een korting van € 45 miljoen. Dat is een netto investering van € 577 miljoen.

Eisen WOinActie

U vraagt mij de eisen van WOinActie over te nemen en de doelmatigheidskorting te schrappen en extra te investeren in het hoger onderwijs. WOinActie vraagt daarvoor structureel € 1,15 miljard extra.

In de Eerste Kamer is door het lid Postema een motie ingediend op 12 december 2017 tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen in de EK. De motie roept de regering op om te bezien of de doelmatigheidskorting voor het onderwijs kan worden verzacht of ongedaan kan worden gemaakt. Op 12 januari 2018 heeft de minister van Financiën een brief gestuurd aan de Eerste Kamer met de reactie op deze motie. Het is noodzakelijk om alle maatregelen van het Regeerakkoord samen als één pakket te zien. In het RA zitten forse investeringen in de begroting van het ministerie van OCW, die optellen tot € 1,7 miljard in 2021. Door het Ministerie van Financiën en door mij worden geen mogelijkheden gezien de doelmatigheidskorting ongedaan te maken.

Ook voor extra investeringen bovenop de al forse investering van € 577 miljoen in 2019 oplopend tot ruim € 894 miljoen in 2022, zie ik geen ruimte. De instellingen kunnen zelf ook extra investeringen doen. Zo hebben de universiteiten over de afgelopen jaren steeds een positief resultaat behaald (in 2017 € 63,5 miljoen). Uit dit positieve resultaat kunnen investeringen worden gedaan in de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek en het terugdringen van het aantal tijdelijke contracten. In de beleidsreactie bij de financiële staat van het onderwijs van 3 december jl. is uitgebreid ingegaan op de financiële positie van de universiteiten en de mogelijkheden die ik zie bij universiteiten om zelf extra te investeren.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

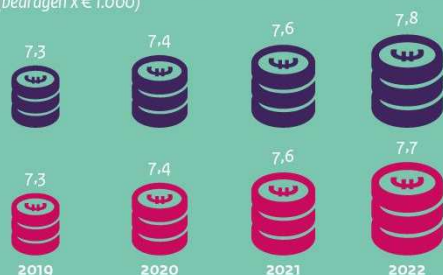
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Het kabinet investeert in hoger onderwijs en onderzoek

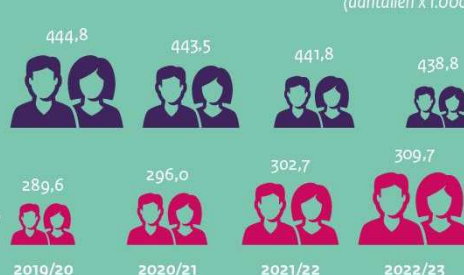
Totale OCW-uitgaven aan hoger onderwijs
(bedragen x €1 miljard)

Ontwikkeling gemiddelde onderwijsuitgaven per student
(bedragen x €1.000)

Ontwikkeling studentenaantallen
(aantallen x1.000)

Intensiveringen en ombuigingen in hoger onderwijs en onderzoek
(bedragen x €1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022
Terugdraaien taakstelling groen onderwijs				
Hbo	1	2	2	2
Wo	2	3	4	4
Halvering collegegeld ¹				
Hbo	113	112	115	113
Wo	52	53	55	57
Toegepast onderzoek innovatie				
Hbo	20	25	25	25
Intensivering onderzoek overig				
Onderzoeks en wetenschapsbeleid	228	225	225	225
Doelmatigheidskorting				
Hbo	-9	-13	-18	-18
Wo	-13	-20	-26	-26
Onderzoeks en wetenschapsbeleid	-3	-4	-6	-6
Lumpsumkorting				
Hbo	-8			
Wo	-12			
Investering studievoorschot				
Hbo	130	153	260	326
Wo	79	94	159	198

¹Hierbij moet worden aangemerkt dat halvering collegegeld geen plus betekent voor de instellingen op hun begroting, maar wel veel betekent voor de studenten en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs.